

1. Dades generals de l'assignatura

- Nom de l'assignatura: Disseny, Desenvolupament i Innovació Curricular
- Tipus d'assignatura: Obligatòria
- Impartició: Primer Quadrimestre
- Crèdits ECTS: 4 / Hores: 120h
- Desglossament del nombre total d'hores de l'assignatura

Hores presencials lectives (<i>classes col·lectives</i>)	45h
Estimació d'altres hores presencials (<i>atenció personalitzada, assistència a altres activitats...</i>)	10h
Estimació d'hores per treballs dirigits (<i>no presencials</i>)	35h
Estimació d'hores per estudi i aprenentatge autònom	30h

- Professor: Anna Puig Canal
- Departament: Pedagogia

2. Prerequisits i orientacions prèvies

Prerequisits:

Cal haver cursat les assignatures: Pedagogia sistemàtica de la música I i II.

Orientacions prèvies:

No hi ha orientacions prèvies.

3. Competències que es desenvolupen

Des de l'assignatura es contribueix a l'adquisició de les següents competències

Competències transversals

CT1	Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.
CT2	Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
CT3	Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
CT6	Realitzar autocrítica cap el propi fer professional i interpersonal.
CT7	Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
CT8	Desenvolupar raonadament i crítica idees i arguments.
CT9	Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos.
CT12	Adaptar-se, en condicions de competitivitat als canvis culturals, socials i artístics i als avenços que es produeixen en l'àmbit professional i seleccionar els itineraris adequats de formació continuada.
CT13	Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seva activitat professional.

Competències generals

CG16	Conèixer el context social, cultural i econòmic en que es desenvolupa la pràctica musical, amb especial atenció al seu entorn més immediat però amb atenció a la dimensió global.
CG18	Comunicar de forma escrita i verbal el contingut i els objectius de la seva activitat professional a persones especialitzades, amb un us adequat del vocabulari tècnic i general.

CG19	Conèixer les implicacions pedagògiques i educatives de la música en distints nivells.
CG24	Desenvolupar capacitats per a l'autoformació durant la seva vida professional.
CG27	Conèixer i aplicar la legislació relativa al seu àmbit professional.

Competències específiques

PE1	Comprendre i explicar els fonaments en pedagogia musical contemporània, tant en l'àrea de coneixements sistemàtics com en la seva aplicació, i saber fonamentar en ells la reflexió crítica de l'actuació educativa musical pròpia i aliena.
PE2	Elaborar, seleccionar, aplicar i avaluar activitats, materials i recursos d'ensenyament/aprenentatge musical en funció d'elles demandes de cada context educatiu, essent versàtil en el domini dels instruments i altres recursos musicals aplicant de forma funcional les noves tecnologies.
PE5	Ser capaç de desenvolupar una pràctica educativa-musical, com artista i formador musical orientada a la comunitat.
PE6	Contextualitzar la pedagogia musical en el temps actual i en els diferents àmbits culturals, reflexionant de forma crítica sobre la funció i resultats que la pràctica de l'educació musical pot aportar a la millora de la persona i de la societat.
PE7	Saber aprofitar les oportunitats de formació i especialització que cada lloc de treball ofereix, incorporant-les al desenvolupament del propi perfil professional.
PE9	Dissenyar i portar a terme processos sistemàtics d'avaluació educativa sobre alumnes, professors, programes i institucions i basar en els seus resultats la planificació de la millora educativa.
PE10	Dissenyar, realitzar i avaluar una investigació en educació musical, tant de forma individual com formant part activa d'equips d'investigació.

4. Objectius de l'aprenentatge

- Aplicar coneixements sobre la teoria i les fonts científiques del currículum sota una concepció analítica i reflexiva tenint en compte el seu significat a l'hora de dissenyar el currículum.
- Dissenyar i elaborar propostes de documentació curricular en els diferents nivells de concreció amb una perspectiva analítica, oberta i innovadora de les diferents situacions subjectes de ser aplicat.
- Entendre el currículum com un marc idoni per a dissenyar i definir línies educatives que tinguin connexió i significat en el marc social on ha de ser aplicat.
- Fer del currículum una eina dinàmica, significativa i connectada a la resta de matèries educatives.
- Desenvolupar una actitud analítica, crítica i reflexiva davant la documentació legislativa.
- Comprendre, interpretar i dissenyar l'estructura general del currículum, els elements que el configuren i la relació entre ells.
- Analitzar la documentació legislativa sota una perspectiva crítica del seu significat.
- Relacionar els diferents nivells curriculars, desconstruint i reconstruint coneixements que responguin a reptes i problemes de la vida real.
- Conceptualitzar la diversitat a l'aula com a necessitat de replantejar els currículums des d'una mirada complexa.
- Reconèixer la complexitat curricular en la vinculació amb la dimensió humana i el seu potencial per atendre les problemàtiques de l'educació.
- Analitzar els currículums des d'una mirada complexa que aculli les ambigüitats i assumeixi la incertesa i el caos.

5. Blocs temàtics (continguts)

- BLOC 1. Concepcions i teoria del currículum. Bases i fonaments.
- BLOC 2. Paradigmes, fonts i models curriculars
- BLOC 3. Elements bàsics del currículum
- BLOC 4. La legislació curricular i els diferents nivells de concreció.
- BLOC 5. L'avaluació i innovació curricular en els seus diferents nivells de concreció
- BLOC 6. Elaboració de documentació curricular

6. Activitats d'aprenentatges i organització general de l'assignatura

---

- Assignatura d'impartició col·lectiva
- Els temes seran introduïts pel docent o, si s'escau, per algun/a estudiant.
- Pel tractament d'alguns temes es proposaran lectures de textos extrets de la bibliografia proposada i d'algun document complementari.
- Es fomentarà la participació, l'intercanvi d'idees i la discussió argumentada.

S'utilitzaran diverses estratègies de treball al llarg de l'assignatura, incloent:

- El treball individual, a partir de lectures i reflexió metacognitiva a partir de la pròpia experiència i aprenentatges previs.
- El treball en petits grups cooperatius, com a forma de socialitzar allò après i vehicular-ho a través del debat/reflexió conjunta/treball en grup per avaluar i autoregular la pròpia experiència d'aprenentatge i assoliment.

El treball en grup-tàndem cooperatiu, per fer entrar un marc de col·laboració estreta amb algú amb qui comparteix tasques i objectius, posant en joc les habilitats assertives, de treball en equip, d'empatia, de creació col·lectiva, etc.

L'assignatura consta de 3 àmbits:

- Presentació de tots aquells continguts referits al coneixement bàsic del currículum.

Aquesta part del treball es desenvoluparà de forma col·lectiva a la totalitat del grup i els/les estudiants exposaran individualment, per escrit o davant del grup, la seva comprensió sobre els temes tractats.

- Anàlisi crític de diferents projectes curriculars:

Serà plantejada en format de tot el grup, petit grup i també de manera individualitzada. Es tracta, per una banda, de fomentar i enriquir l'intercanvi d'idees entre els/les companys/es del grup i per una altra, de potenciar la capacitat d'anàlisi individual per tal d'adquirir criteris i saber-los argumentar.

- Disseny i elaboració de documentació curricular:

L'assignatura farà ús d'un eix de treball transversal a la presentació dels continguts, amb la finalitat d'aplicar els aprenentatges i ser una eina d'avaluació continuada. Així, es demanarà als estudiants l'elaboració de documentació curricular partint de la detecció de problemàtiques percebudes en diferents àmbits de l'educació musical. A partir de les problemàtiques s'elaborarà documentació curricular a través de propostes d'innovació curricular relacionades amb la institució i el context plantejats (real en la mesura del possible, acceptant aproximacions inevitables), aplicant-les en els diferents nivells de concreció i fent un procés cíclic de reedició del treball escrit en funció dels continguts apareguts en l'assignatura.

7. Avaluació acreditativa dels aprenentatges

Partint de la problematització de situacions actuals genèriques i viscudes per l'alumnat en l'àmbit de l'educació musical, es crearan grups de treball cooperatiu de cara a desenvolupar el treball final de l'assignatura que es presentarà de manera oral a la resta de companyes de classe. Aquest treball partirà d'escollir conjuntament amb el grup un marc d'elaboració curricular per a la millora de la problemàtica escollida. Al treball s'hi aniran afegint els elements de contingut i reflexió que, al llarg de les sessions, s'aniran presentant per part del docent, lectures, discussions, etc. Així, es partirà d'una problemàtica que caldrà contextualitzar en una perspectiva de l'ensenyament, per tal d'anar justificant-ne un disseny curricular en els seus diferents nivells de concreció.

Aquest treball, que s'anirà dissenyant per recollir allò treballat a l'assignatura, es presentarà de dues maneres:

- Presentació oral per part del grup, a la resta de companyes de classe. S'inclourà l'explicació del marc teòric sobre el qual es justifica la proposta, i les característiques que defineixen cada nivell de concreció. Finalment, una reflexió sobre la pertinença de la proposta en relació al concepte d'innovació.
- Presentació en format digital, el dia de la presentació.

Més enllà de l'avaluació acreditativa esmentada, s'aplicarà el criteri d'avaluació continuada formativa, formadora, amb registres d'avaluació qualificadora puntuals a partir de les tasques encomanades, tenint present els criteris de:

1. Dissenyar i presentar tasques. El registre d'avaluació vindrà donat amb indicadors que es vinculen, per una banda, al treball en el assoliment i domini epistemològic dels continguts i per altra, en el domini i assoliment de competències didàctiques aplicades en situació de rol.
2. Implicar-se i participar activament i de forma propositiva i creativa en les interaccions de classe in situ al voltant dels continguts i les tasques encarregades.

L'avaluació de l'estudiant tindrà lloc a partir dels elements que es detallen i la qualificació final s'obté de les notes obtingudes en els diferents apartats i considerant els seus percentatges corresponents:

Activitat o registre d'avaluació	Període o moment de realització	Pes en la qualificació final	Tipus d'avaluació
Avaluació inicial. Esbós a partir del debat conjunt de les problemàtiques detectades en els diferents àmbits d'educació musical.	Inici de curs	Sense pes qualificador, element de referència en la revisió del procés i avaluació final	Avaluació inicial
Assistència i participació activa i competències demostrades in situ durant l'activitat lectiva	Al llarg de tot el curs en el procés d'avaluació formativa	30 % Es compartirà amb l'alumnat a cada sessió	Heteroavaluació

Resolució de tasques al llarg de les sessions.	Al llarg de tot el curs, amb entregues variables consensuades.	10 %	Coavaluació Autoavaluació (docent i alumne/a)
Presentació grupal dels treballs finals i entrega en format digital.	Final	60 % dividit entre els 2 treballs	Autoavaluació Coavaluació (docent i alumne/a)

8. Fonts d'informació bàsica

Bibliografia bàsica

ANGULO, J. F. y BLANCO, N. (1998). *Teoría y desarrollo del currículum*. Madrid: Aljibe

ANTÚNEZ, S. y otros (1992). *Del PECA a la programación de aula*. Barcelona: Graó.

BÁRCENA, F. (2005). *La experiencia reflexiva en educación*. Barcelona: Paidós Ibérica.

BOLÍVAR, A. (2008). *Didáctica y currículum: de la modernidad a la postmodernidad*. Málaga: Aljibe.

CARBONELL, J. (2001). *La aventura de Innovar. El cambio en la Escuela*. Madrid: Morata.

Centro de Desarrollo Curricular (1996). *Programación. Secundaria*. Madrid: M. E. C.

COLL, C., POZO, J. I., SARABIA, B. y Valls, E. (1992). *Los contenidos de la reforma*. Madrid: Santillana.

Departament d'Ensenyament (1990). *Disseny curricular: ensenyament secundari postobligatori, batxillerat*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

ELENA RODRÍGUEZ, M. (2017). Currículum, educación y cultura en la formación docente del siglo XXI desde la complejidad. *Educación y Humanismo*, 19(33), 425–440. <https://doi.org/10.17081/eduhum.19.33.2654>

ESCAMILLA, A. (2008). *Las competencias básicas. Claves y propuestas para su desarrollo en los centros*. Barcelona: Graó.

ESCAMILLA, A. (2009). *Las competencias en la programación de aula*. Barcelona: Graó.

ESCAMILLA, A. y LOGARES, A. R. GARCÍA, J. A. (colaborador) (2006). *La LOE: Perspectiva pedagógica e histórica. Glosario de términos esenciales*. Barcelona: Graó.

ESTEBARANZ, A. (1999) *Didáctica e Innovación Curricular*. Universidad de Sevilla.

ESCUADERO, T. (2016). La investigación evaluativa en el Siglo XXI: Un instrumento para el desarrollo educativo y social cada vez más relevante. *RELIEVE - Revista Electronica de Investigacion y Evaluacion Educativa*, 22(1), 1–21. <https://doi.org/10.7203/relieve.22.1.8164>

Eufonia 17, *El currículum oculto en educación musical*. Editada per GRAÒ (<http://eufonia.grao.com>)

- GIMENO SACRISTÁN, J (1998). *El currículum: una reflexión sobre la práctica*. Madrid: Morata.
- GIMENO SACRISTÁN, J. y PÉREZ GÓMEZ, A. L. (2002). *Comprender y transformar la enseñanza*. Madrid: Morata.
- GIMENO, J. (Comp.) (2010). *Saberes e incertidumbres del currículum*. Madrid: Morata.
- GIMENO, J., FEITO, R., PERRENOUD, P. y Clemente, M. (2012). *Diseño, desarrollo e innovación del currículum* Madrid: Morata.
- GIMENO, J., SANTOS, M.A., TORRES, J., JACKSON, P.W. y MARRERO, J. (2015). *Ensayos sobre el currículum. Teoría y práctica*. Madrid: Morata.
- GONZÁLEZ, J., GUTIÉRREZ, F. y Rueda, J. (1998). *Programación Curricular y Unidades Didácticas*. Madrid: Escuela Española.
- I. E. S. Benito Pérez Armas (1998). *Recopilación de normativa vigente para secundaria*. Tenerife.
- MARÍN-LIÉBANA, P., BLASCO MAGRANER, J. S., & BOTELLA NICOLÁS, A. M. (2021). *Márgenes Revista De Educación De La Universidad De Málaga*, 2(2), 3-24.
- Martín, X. y Puig, J. M. (2007). *Las siete competencias básicas para educar en valores*. Barcelona: Graó.
- MEC (1992). Orientaciones Didácticas. Moreno, J. M. (2004). *Innovación Curricular*. En F. Salvador, J. L. Rodríguez, & A. Bolívar, *Diccionario Enciclopédico de Didáctica* (págs. 78-80). Málaga: Aljibe.
- MEDINA, A., DOMÍNGUEZ, M.C., SÁNCHEZ, C. (2011). La innovación en el aula: referente para el diseño y desarrollo curricular. En *Perspectiva Educativa*, 50(1), 61–86.
- MORENO, J. M. (2004). *Innovación Curricular*. En F. Salvador, J. L. Rodríguez, & A. Bolívar, *Diccionario Enciclopédico de Didáctica* (págs. 78-80). Málaga: Aljibe.
- RUIZ, C. (2011). *Diseño curricular: conceptualización y modelos de diseño*.
- RUIZ, C (2018). *Fonamentación currículum: Conceptualización, y paradigmas*.
- RUIZ, J. (2004). *Teoría del Currículum: Diseño, Desarrollo e Innovación Curricular*. Madrid: Universitas.
- STENHOUSE, L, (1998). *Investigación y desarrollo del currículum*. Madrid: Morata.
- Subdirección General de Enseñanzas Artísticas (1992). *Currículo de los Grados Elemental y Medio de Música*. Madrid: M. E. C.
- TEJADA, J. (2005). *Didáctica-Currículum. Diseño, desarrollo y evaluación curricular*. Barcelona: Davinci.
- TORRES, J. (1991). *El currículum oculto*. Madrid: Morata.
- TRAVESET, M. (2007). *La pedagogía sistémica*. Barcelona: Graó
- VILAR, J. M. (1998). *Aspectes curriculares de l'aplicació de la LOGSE a les escoles de música i conservatori*. Barcelona: Dinsic.
- ZABALA, A. y ARNAU, L. (2007). *11 Ideas clave. Cómo aprender y enseñar competencias*. Barcelona: Graó.

ZARAGOZÀ, J. L. (2009). *Didáctica de la música en la educación secundaria. Competencias docentes y aprendizaje*. Barcelona: Graó.

LOGSE, LOE, LEC, DOGC, DC d'educació secundària, DC de Grau professional de música, etc.